

LO
Youngsgate 11
0181 Oslo

Vår sak nr.: 2015-AR-01502

Dato: 16.9.2015

HØRINGSSVAR – NØYTRAL MERVERDIAVGIFT I HELSEFORETAKENE

NTL støtter ikke regjeringens forslag om innføring av nøytral merverdiavgift i helseforetakene. Økt konkurranseutsetting av tjenester i helseforetakene vil kunne føre til en mindre stabil drift, lavere kvalitet på tjenestene og dårligere lønn og arbeidsvilkår for de ansatte.

For å kunne tjene penger på å tilby renholdstjenester til offentlige virksomheter, sparer de private tjenestetilbyderne inn på ansatte lønns- og pensjonsvilkår i tillegg til at de ofte har lavere bemanning med mindre kompetanse. NTL mener det er urimelig at det er kvinner i lavlønnsyrker som skal måtte ta belastningen for at helseforetakene og renholdsfirmaene vil spare penger.

Samtidig er det grunn til å stille spørsmål ved realismen i mulige innsparinger ved slik konkurranseutsetting. Kostnadsoverslag som antyder at helseforetakene vil spare penger på dette inkluderer ikke transaksjonskostnader med stadige anbudsprosesser, et utvidet kontrollregime og kostbar oppfølging av kontrakter. Vurderer man hele det samfunnsøkonomiske bildet bør man også se på konsekvenser for de ansatte, og faren for at de som mister jobben i anbudsprosesser går over på statlige ytelser i stedet for å gå over i andre stillinger.

Det er grunn til å tro at et område som særlig vil konkurranseutsettes med nøytral merverdiavgift er renhold. Det er en fare for at dette vil føre til en svekkelse av kvaliteten på renholdet, som er særlig problematisk i helsesektoren der renholdet er sentralt for å begrense omfanget av sykehusinfeksjoner. En rekke studier i Storbritannia indikerer at kvaliteten på renholdet er dårligere ved konkurranseutsetting enn når det utføres i egenregi. Renhold er en viktig integrert del av infeksjonsbekjempelsen på et sykehus, og at konkurranseutsetting svekker dette. Konkurranseutsetting reduserer sykehusets styring med renholdstjenesten (overgang fra direkte kommandolinje til kontrakt) og fleksibiliteten i forbindelse med utbrudd.

God og effektiv styring fordrer at lederne kan styre egne ressurser helhetlig uten å være begrenset av fastlåse kontrakter. Høy kvalitet forutsetter kompetente ansatte som har tilhørighet i virksomheten. Dette vil svekkes med økt konkurranseutsetting, uten at man henter inn gevinst på den andre siden. Å bytte ut egne ansatte med innleide tjenester er ikke forenlig med målet om best mulig kvalitet i offentlige tjenester. Kompetanse, kontinuitet og muligheten for helhetlig styring

svekkes av oppsplitting av organisasjonen og hyppig utskifting av ansatte. Statens produktivitet øker ikke av at ansatte må gjøre den samme jobben med dårligere lønns- og arbeidsvilkår. NTL anbefaler derfor regjeringen å ikke innføre nøytral merverdiavgift i helseforetakene.

Med hilsen
NORSK TJENESTEMANNSLAG

Kjersti Barsok
første nestleder

Julie Lødrup
forbundssekretær